

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 19 päivänä huhtikuuta 2011

354/2011

Maa- ja metsätalousministeriön asetus rakentamisinvestointien hyväksyttävistä yksikkökustannuksista

Annettu Helsingissä 15 päivänä huhtikuuta 2011

Maa- ja metsätalousministeriön päätöksen mukaisesti säädetään maatalouden rakennetuesta annetun lain (1476/2007) 7 §:n 4 momentin ja 13 §:n 4 momentin, kolttalain (253/1995) 19 §:n 1 momentin, porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain (45/2000) 7 §:n 2 momentin, sellaisena kuin se on laissa 275/2004, ja maaseutuelinkeinojen rahoituslain (329/1999) 10 §:n 4 momentin, sellaisena kuin se on laissa 1479/2007, nojalla:

1 §

Sovellettamisala

Tätä asetusta sovelletaan myönnettäessä investointitukea rakentamisinvestointeihin maatalouden rakennetuista annetun lain (1476/2007), porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain (45/2000), maaseutuelinkeinojen rahoituslain (329/1999) sekä kolttalain (253/1995) mukaisesti.

Tällä asetuksella säädetään hyväksyttävistä yksikkökustannuksista ja niiden perusteena käytettävistä laskelmista.

2 §

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

1) hyväksyttävällä kustannuksella enimmäiskustannusta, jota käytetään perusteena investointitukea määrättäessä;

2) hyväksyttävällä yksikkökustannuksella rakennuksen, rakennelman tai rakenteen tila- tai toimintoyksikköä tai laitetta kohti vahvistettua enimmäiskustannusta;

3) kustannusarviolla ja kustannuslaskelmalla rakentamisessa yleisesti käytettävän nimikkeistön mukaisesti rakennusosittain laadittua kustannusarviota tai kustannuslaskelmaa;

4) rakennuksen tilakohtaisella nettoalalla toiminnassa tarpeellisten huonealojen sekä

toiminnalle tarpeellisten liikkumis- ja käytävätilojen sekä ei-kantavien seinien pohjapinta-alojen summaa.

3 §

Rakentamisinvestoinnin hyväksyttävät kustannukset

Rakentamisinvestoinnin hyväksyttävinä kustannuksina käytettävät hyväksyttävät yksikkökustannukset määritetään tämän asetuksen liitteessä 1.

Silloin kun yksikkökustannus on annettu, hyväksyttävinä enimmäiskustannuksina käytetään hyväksyttävien yksikkökustannusten ja tässä asetuksessa tarkoitettujen korotusten summaa. Enimmäiskustannus eläintilalle ja siihen liittyvälle yhteistoimintatilalle ja rehunkäsittelytilalle määräytyy liitteen 1 kohdan 1.2. tilakohtaisesti annetun enimmäisyksikkökustannuksen ja liitteen 1 kohdan 1.1. enimmäismitoituksen mukaisesti lisättynä tässä asetuksessa tarkoitetuilla korotuksilla. Eläintilojen laitekustannusten enimmäisyksikkökustannuksista säädetään liitteen 1 kohdassa 1.3. Muiden tilojen ja rakennelmien enimmäiskustannukset määräytyvät liitteen 1 kohdan 1.2. enimmäisyksikkökustannusten ja liitteen 1 kohdan 1.3. enimmäisyksikkökustannusten perusteella lisättynä tässä asetuksessa tarkoitetuilla korotuksilla.

4 §

Rakentamisinvestoinnin yksikkökustannukset

Tuotantotilojen yksikköhinnat sisältävät karsinat, häkit, juottojärjestelmät, lannanpoistojärjestelmät ja vastaavat kiinteästi asennettavat kalusteet ja järjestelmät sekä toiminnassa tarvittavat talotekniset järjestelmät.

Yksikkökustannukset sisältävät sellaiset suunnittelusta aiheutuneet kustannukset, jotka johtuvat maankäyttö- ja rakennuslaissa (132/1999) tai sen nojalla säädetyistä tai määrätyistä rakentamisen suunnittelua koskevista vaatimuksista, kuten rakentamisinvestoinnin arkkitehtuurisuunnittelun, rakennusuunnittelun, välttämättömän erikoissuunnittelun sekä pääsuunnittelijan ja vastaavan työnjohtajan työstä aiheutuvista tarpeellisista ja kohtuullisista kustannuksista, sekä maa- ja metsätalousministeriön rakentamista koskevissa asetuksissa säädetyistä vaatimuksista.

Yksikkökustannukset ilmoitetaan arvonnalisöverottomina.

Asuintilojen yksikkökustannukseen lisätään arvonnalisäveron osuus.

5 §

Kustannusarvion tai -laskelman laatiminen

Kustannusarvion tai -laskelman on oltava rakennusuunnittelijan tai muun rakentamistalouteen riittävästi perehtyneen rakennusalan asiantuntijan laatima.

Kustannusarvio tai -laskelma on laadittava maatalouden investointituesta ja nuoren viljelijän aloitustuesta annetun valtioneuvoston asetuksen (299/2008) 21 f §:ssä tarkoitetun rakentamista koskevan suunnitelman pääpiirustuksissa, erikoissuunnitelmissa ja rakennusselostuksessa esitettyjen tietojen mukaan.

Suunnitelmien, rakennusselostuksen ja kustannusarvion tai -laskelman tulee sisältää kaikki rakennukselle tai rakenteelle suunnitellun toiminnan kannalta välttämättömät toimintainvestoinnit ja tekniset järjestelmät. Pääpiirustuksissa ja kustannusarviossa tai laskelmassa tulee esittää hyväksyttävien yksikkökustannusten määrittämisessä käytettävät laskentayksiköt. Tuotannon volyyymi on ilmoitettava tilakohtaisina nettoaloina, eläin-

lukuina tai muina vastaavina tuotannon laajuutta ilmaisevina yksikköinä liitteen 1 mukaisesti.

Asiakirjoissa esitetään elinkeinosuunnitelman mukainen rakentamisinvestointikokonaisuus myös siinä tapauksessa, että tukea haetaan ainoastaan osaan investoinnista. Tilat tai niiden osat, joihin tukea haetaan, ja tuen ulkopuolelle jäävä osuus on eriteltävä hakulomakkeessa ja kustannusarviossa tai laskelmassa ja merkittävä suunnitteluasiakirjoihin.

Kustannusarvio tai -laskelma on laadittava rakennusosakohtaisesti rakentamisessa yleisesti käytettävän nimikkeistön mukaisesti. Kustannusarviossa tai -laskelmassa tulee eritellä sellaisten kiinteiden koneiden ja laitteiden kustannukset, jotka ovat kyseisen tuotantotoiminnan kannalta välttämättömiä. Rakennusosan kustannukset saadaan laskemalla yhteen siinä olevien rakenteen osien tarvike- ja työkuustannukset.

Kustannusarviossa tai -laskelmassa on eriteltävä edellä 4 §:ssä tarkoitetut suunnittelukustannukset ja niiden veloituseruste suunnittelu- ja suunnittelijaluokittain Suomen rakentamismääräyskokoelman A2 mukaan.

Rakentamisinvestoinnin kustannukset on esitettävä kustannusarviossa tai -laskelmassa sen ajankohdan kustannustasossa, jona investointituen hakuaika alkaa hakijan käyttämänä hakuaikana. Porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain ja kolttalain mukaisessa investoinnissa kustannukset on esitettävä tuen hakuajan kustannustason mukaan.

Kustannukset ilmoitetaan arvonnalisäverottomina. Lisäksi asuintilojen kustannuksissa ilmoitetaan arvonnalisäveron osuus.

6 §

Luonnonmukaisen tuotannon vaikutus yksikkökustannuksiin

Jos tilalla on tehty ympäristötuen erityistukisopimus luonnonmukaisesta kotieläintuotannosta, eläinkohtaista mitoituserustetta voidaan korottaa luonnonmukaisesta tuotannosta ja luonnonmukaisesti tuotettujen tuotteiden merkinnöistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 834/2007 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä luonnonmukaisen tuotannon, merkintöjen ja val-

vonnan osalta annetun komission asetuksen (EY)N:o 889/2008 10 artiklan 4 kohdan liitteen III mukaisesti. Tämä korotus voidaan ottaa huomioon asetuksen liitteen 1 kohdan 1.2. eläintilojen ja toimintojen yksikkökustannusten enimmäismäärässä.

7 §

Yksikkökustannukset peruskorjausinvestointien kustannusten laskemisen perusteena

Peruskorjauksen korjaustaso määritetään vertaamalla peruskorjauksen kustannuksia vastaavan uudisrakentamisen rakennusosittain laskettaviin kustannuksiin.

Peruskorjauksen hyväksyttävä yksikkökustannus voi olla enintään 75 prosenttia vastaavan uudisrakentamisen hyväksyttävästä yksikkökustannuksesta.

Peruskorjauksen hyväksyttävien yksikkökustannusten enimmäismäärä voidaan korottaa enintään 100 prosenttiin, jos rakennukseen liittyvien kulttuurihistoriallisten tai rakennustaiteellisten arvojen vuoksi korjauksessa käytetään niiden vaatimia materiaaleja tai työtapoja.

Helsingissä 15 päivänä huhtikuuta 2011

Maa- ja metsätalousministeri *Sirkka-Liisa Anttila*

8 §

Alueellisten tekijöiden vaikutus hyväksyttäviiin yksikkökustannuksiin

Liitteen 1 hyväksyttävien yksikkökustannusten enimmäismääriä voidaan korottaa kymmenellä prosentilla Enontekiön, Inarin ja Utsjoen kuntien alueella ja viidellä prosentilla muissa Lapin työ- ja elinkeinokeskuksen toimialueen kunnissa sekä Kuusamossa, Taivalkoskella, Pudasjärvellä ja Suomussalmella.

9 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 19 päivänä huhtikuuta 2011.

Tällä asetuksella kumotaan 7 päivänä huhtikuuta 2010 annettu maa- ja metsätalousministeriön asetus rakentamisinvestointien hyväksyttävistä yksikkökustannuksista (242/2010).

Tämän asetuksen voimaantullessa vireillä oleviin hakemuksiin sovelletaan tämän asetuksen voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Yliarkkitehti Raija Seppänen

RAKENTAMISINVESTOINTIEN YKSIKKÖKUSTANNUKSET

LIITE 1

1.1. TILAN MITOITUSPERUSTE			
Toiminta	Mitoitusperuste	Täsmennykset	
<i>Mitoitusperusteet ovat tukikelpoisen pinta-alan enimmäismääriä</i>			
LYPSYKARJARAKENNUS, PIHATTO			
Eläintilat			
Lypsykarjaosasto	lypsylehmä	10,5m ² /eläin	Sisältää sairas-, hoito- ja poikimiskarsinat, ruokintapöydän ja käytävät
Lypsyosasto	lypsylehmä	0,5m ² /eläin	Sisältää odotustilan
Maituhuone	lypsylehmä	0,4m ² /eläin	Enintään 35 m ²
Nuorkarjaosasto	hieho ja nuorkarja	5m ² /eläin	≥ 8 kk ikäinen, sis. karsinat, ruokintapöydän ja käytävät
	nuorkarja	3m ² /eläin	< 8 kk ikäinen, sis. karsinat, ruokintapöydän ja käytävät
Rehun käsittelytila	nettoala, m ²	10 %	Osuus eläintilojen yhteenlasketusta nettoalasta, enintään 100m ²
Yhteistoiminnot	nettoala, m ²	5 %	Osuus eläintilojen yhteenlasketusta nettoalasta, enintään 30m ² . Sisältää mm. sosiaalitulat, tekniikkatilat, työtilat, WC-tilat ja käytävät
LYPSYKARJARAKENNUS, PARSINAVETTA			
Eläintilat			
Lypsykarjaosasto	lypsylehmä	7m ² /eläin	Sisältää parret, sairas-, hoito- ja poikimiskarsinat, ruokintapöydän ja käytävät
Maituhuone	lypsylehmä	0,4m ² /eläin	Enintään 35 m ²
Nuorkarjaosasto	hieho ja nuorkarja	4m ² /eläin	Sisältää parret, karsinat, ruokintapöydän ja käytävät
Rehun käsittelytila	nettoala, m ²	10 %	Osuus eläintilojen yhteenlasketusta nettoalasta, enintään 100m ²
Yhteistoiminnot	nettoala, m ²	5 %	Osuus eläintilojen yhteenlasketusta nettoalasta, enintään 30m ² . Sisältää mm. sosiaalitulat, tekniikkatilat, työtilat, WC-tilat ja käytävät
LIHAKARJARAKENNUS			
Eläintilat			
Lihakarjaosasto	emolehmä	8m ² /eläin	Täysikasvuinen eläin, sisältää karsinat, ruokintapöydän ja käytävät
Nuorkarjaosasto	lihanauta, nuorkarja	5m ² /eläin	≥ 8 kk ikäinen, sisältää karsinat, ruokintapöydän ja käytävät
	lihanauta, nuorkarja	3m ² /eläin	< 8 kk ikäinen, sisältää karsinat, ruokintapöydän ja käytävät
Rehun käsittelytila	nettoala, m ²	10 %	Osuus eläintilojen yhteenlasketusta nettoalasta, enintään 100m ²
Yhteistoiminnot	nettoala, m ²	5 %	Osuus eläintilojen yhteenlasketusta nettoalasta, enintään 30m ² . Sisältää mm. sosiaalitulat, tekniikkatilat, työtilat, WC-tilat ja käytävät
LIHASIKALA			
Eläintilat			
Lihaskalaosasto	<40kg	0,6m ² /eläin	Sisältää sika- ja hoitokarsinat sekä käytävät
	≥40kg	1,2m ² /eläin	Sisältää sika- ja hoitokarsinat sekä käytävät
Rehun käsittelytila	nettoala, m ²	3 %	Osuus eläintilojen yhteenlasketusta nettoalasta, enintään 50m ²
Yhteistoiminnot	nettoala, m ²	2 %	Osuus eläintilojen yhteenlasketusta nettoalasta, enintään 30m ² . Sisältää mm. sosiaalitulat, tekniikkatilat, työtilat, WC-tilat ja käytävät
EMAKKOSIKALA			
Eläintilat			
Porsitusosasto	pahnue	6m ² /pahnue	Porsituskarsina häkillä. Sisältää käytävät
	pahnue	7,5m ² /pahnue	Porsituskarsina vapaana. Sisältää käytävät
Astutusosasto	emakko	3,7m ² /eläin	Sisältää emakkopaikan ja käytävät
	karju	6,6m ² /eläin	Sisältää karjupaikan ja käytävät
	astutuskarsina	11m ² /eläin	Sisältää karjupaikan ja käytävät
Joutilasosasto	emakko	4,5m ² /eläin	Sisältää ryhmä- ja hoitokarsinat, 650 mm levyiset maakuuhäkit, käytävät tai joutilaspihatto
Ensikko-osasto	ensikko	3m ² /eläin	Sisältää ryhmäkarsinat ja käytävät
Kasvatusosasto	<40kg	0,6m ² /eläin	Sisältää sika- ja hoitokarsinat sekä käytävät

Rehun käsittelytila	nettoala, m ²	3 %	Osuus eläintilojen yhteenlasketusta nettoalasta, enintään 50m ²
Yhteistoiminnot	nettoala, m ²	2 %	Osuus eläintilojen yhteenlasketusta nettoalasta, enintään 30m ² . Sisältää mm. sosiaalityilat, tekniikkatilat, työtilat, WC-tilat ja käytävät
HEVOSTALLI			
Eläintilat			
Karsinat ja pilttuut	isot hevoset pienet hevoset ponit varsomiskarsina	14,5m ² /eläin 12,5m ² /eläin 9m ² /eläin 16,5m ² /eläin	Sisältää karsinat, käytävät ja hoitotilat Sisältää karsinat, käytävät ja hoitotilat Sisältää karsinat, käytävät ja hoitotilat Sisältää karsinat, käytävät ja hoitotilat
Rehun käsittelytila	nettoala, m ²	10 %	Osuus eläintilojen yhteenlasketusta nettoalasta, enintään 100m ²
Yhteistoiminnot	nettoala, m ²	5 %	Osuus eläintilojen yhteenlasketusta nettoalasta, enintään 30m ² . Sisältää mm. sosiaalityilat, tekniikkatilat, työtilat, WC-tilat ja käytävät
LAMPOLA TAI VUOHELA			
Eläintilat			
Lampola	lammas karitsointikarsina	3,3m ² /eläin 3,7m ² /karsina	Sisältää karsinat, ruokintahäkit tai -pöydät sekä käytävät Sisältää karsinat, ruokintahäkit tai -pöydät sekä käytävät
Vuohele	vuohi kutun poikimakarsina	3,3m ² /eläin 3,7m ² /karsina	Sisältää karsinat, ruokintahäkit tai -pöydät sekä käytävät Sisältää karsinat, ruokintahäkit tai -pöydät sekä käytävät
Rehun käsittelytila	nettoala, m ²	7 %	Osuus eläintilojen yhteenlasketusta nettoalasta, enintään 50m ²
Yhteistoiminnot	nettoala, m ²	7 %	Osuus eläintilojen yhteenlasketusta nettoalasta, enintään 30m ² . Sisältää mm. sosiaalityilat, tekniikkatilat, työtilat, WC-tilat ja käytävät
SIIPIKARJAKASVATTAMO			
Eläintilat			
Siipikarjakasvattamo	broileri kalkkuna	0,054m ² /eläin 0,25m ² /eläin	
Rehun käsittelytila	nettoala, m ²	3 %	Osuus eläintilojen yhteenlasketusta nettoalasta, enintään 100m ²
Yhteistoiminnot	nettoala, m ²	2 %	Osuus eläintilojen yhteenlasketusta nettoalasta, enintään 30m ² . Sisältää mm. sosiaalityilat, tekniikkatilat, työtilat, WC-tilat ja käytävät
MUNITUSKANALA			
Eläintilat			
Munituskanala	kana kana kana kana kana kana kana kana	0,2m ² /eläin+15m ² 0,091m ² /eläin+15m ² 0,063m ² /eläin+15m ² 0,045m ² /eläin+15m ² 0,037m ² /eläin+15m ² 0,030m ² /eläin+15m ² 0,15m ² /eläin 0,063m ² /eläin	Tasahäkkijärjestelmä, virikehäkkijärjestelmä 2-kerr.virikehäkkijärjestelmä 3-kerr.virikehäkkijärjestelmä 4-kerr.virikehäkkijärjestelmä 5-kerr.virikehäkkijärjestelmä 6-kerr.virikehäkkijärjestelmä Kestopehkuualusta Kerrosritilä ja kestopehkuualusta tai vinoritiläkanala
Rehun käsittelytila	nettoala, m ²	5 %	Osuus eläintilojen yhteenlasketusta nettoalasta, enintään 100m ² . Sisältää munien käsittelytilan
Yhteistoiminnot	nettoala, m ²	2 %	Osuus eläintilojen yhteenlasketusta nettoalasta, enintään 30m ² . Sisältää mm. sosiaalityilat, tekniikkatilat, työtilat, WC-tilat ja käytävät

TURKISTARHAT			
Eläintilat			
Varjotalo minkeille Minkkihalli	siitosnaaras, minkki siitosnaaras, minkki	0,96 jm/ minkkinaaras 1,8 m ² /minkkisiitosnaaras	yksi häkkirivi
Varjotalo ketuille	siitosnaaras, kettu	4,8 jm/ kettusiitos- naaras	yksi häkkirivi
Kettuhalli Rehun käsittelytila	siitosnaaras, kettu nettoala, m ²	7m ² /kettusiitosnaaras 3 %	Osuus eläintilojen yhteenlasketusta nettoalasta, enintään 50m ²
Yhteistoiminnot	nettoala, m ²	2 %	Osuus eläintilojen yhteenlasketusta nettoalasta, enintään 30m ² . Sisältää mm. sosiaalityilat, tekniikkatilat, työtilat, WC-tilat ja käytävät

RAKENTAMISINVESTOINTIEN YKSIKKÖKUSTANNUKSET

				1.2 TILOJEN HINNAT	
				Yksikkökustannus / yksikkö	
				Täsmennys	
				Lisätietoja	
				<p><i>Yksikköhinnat sisältävät</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - suunnittelukustannukset - tarvittavat talotekniset järjestelmät - karsinat, häkit, juottojärjestelmät, lannanpoistojärjestelmät ja vastaavat kalusteet ja järjestelmät. <p><i>Yksikköhinnat eivät sisällä toiminnan kojeita ja laitteita ellei toisin mainita.</i></p> <p>Yksikkökustannukset ovat enimmäisyksikkökustannuksia.</p> <p>hum² = huoneala</p>	
Tila	Yksikkö	Euro (alv 0 %)			
ASUIN- JA TYÖTILAT (euro/hum²)					
Asuinrakennukset					
Asuintilat	hum ²	1 250	Sisältää uusiutuvaa energiaa käyttävän lämmitysjärjestelmän. Tuettavien asuintilojen lämmöntehotarpeen mukaan mitoitettujen lämmöntuotantotekniikan ja -tilojen yksikkökustannukset lasketaan taulukoiden 1.2 ja 1.3 mukaan. Yksikköhintaan lisätään arvonlisävero		
Poronhoitoon ja kalastukseen liittyvät työpaikka-asunnot					
Työpaikka-asuintilat	hum ²	550			
ELÄINTILAT (euro/hum²)					
Lypsykarjarakennus, pihatto				<i>Eläinکوhtainen kustannus enintään:</i>	
Lypsykarjaosasto	hum ²	400	Lämmin ja kylmä	4200	lypsylehmä
Lypsyosasto	hum ²	880		440	lypsylehmä
Maituhuone	hum ²	900	Sisältää maitovesien puhdistuslaitteet	360	lypsylehmä
Nuorkarjaosasto ≥ 8 kk	hum ²	370	Lämmin ja kylmä	1850	hieho ja nuorkarja
Nuorkarjaosasto < 8 kk	hum ²	370	Lämmin ja kylmä	1110	nuorkarja
Lypsykarjarakennus, parsinavetta				<i>Eläinکوhtainen kustannus enintään:</i>	
Lypsykarjaosasto	hum ²	400	Lämmin ja kylmä	2800	lypsylehmä
Maituhuone	hum ²	900	Sisältää maitovesien puhdistuslaitteet	360	lypsylehmä
Nuorkarjaosasto	hum ²	370	Lämmin ja kylmä	1480	hieho ja nuorkarja
Lihakarjapihatto				<i>Eläinکوhtainen kustannus enintään:</i>	
Lihakarjaosasto, emolehmä	hum ²	280	Lämmin ja kylmä	2240	emolehmä
Lihakarjaosasto, nuorkarja ≥ 8 kk	hum ²	280	Lämmin ja kylmä	1400	lihanauta, nuorkarja
Lihakarjaosasto, nuorkarja < 8 kk	hum ²	280	Lämmin ja kylmä	840	lihanauta, nuorkarja
Emakkosikala				<i>Eläin- tai karsinakohtainen kustannus enintään:</i>	
Porsitusosasto häkillä	hum ²	540		3240	emakko pahnueineen
Porsitusosasto vapaana	hum ²	540		4050	emakko pahnueineen
Astutusosasto, emakko	hum ²	590		2183	emakko
Astutusosasto, karju	hum ²	590		3894	karju
Astutusosasto, astutuskarsina	hum ²	590		6490	karsina
Joutilasosasto, joutilaspihatto	hum ²	550		2475	emakko
Ensikko-osasto	hum ²	660		1980	ensikko
Kasvatusosasto <40kg	hum ²	510		306	sika

Porsitushäkin poistamismuutos	karsina	250	Erillisenä ainoastaan hyvinvointitoimenpiteenä		
Joutilaan emakon ruokintahäkin leventäminen 500 mm:stä 650 mm:iin	häkki/ joutilas- paikka	80	Erillisenä ainoastaan hyvinvointitoimenpiteenä		
Karsinan rakolattian muutos min. 2/3 kiinteäpohjaiseksi	m ²	180	Erillisenä ainoastaan hyvinvointitoimenpiteenä		
Lihaskala				<i>Eläin- tai karsinakohtainen kustannus enintään:</i>	
Lihaskala <40kg	hum ²	500		300	sika
Lihaskala ≥40kg	hum ²	500		600	lihasika
Lihaskala, luomutuotanto	%	+ 20	hum ² - yksikköhintaa korotetaan 20 %		
Karsinan rakolattian muutos min. 2/3 kiinteäpohjaiseksi	m ²	100	Erillisenä ainoastaan hyvinvointitoimenpiteenä		
Hevostalli ja -pihatto				<i>Eläin- tai karsinakohtainen kustannus enintään:</i>	
Hevostalli ja -pihatto, isot hevoset	hum ²	470	Lämmin ja kylmä	6815	hevonen
Hevostalli ja -pihatto, pienet hevoset	hum ²	470	Lämmin ja kylmä	5875	hevonen
Hevostalli ja -pihatto, ponit	hum ²	470	Lämmin ja kylmä	4230	poni
Hevostalli ja -pihatto, varsomiskarsina	hum ²	470	Lämmin ja kylmä	7755	varsomiskarsina
Lampola tai vuohela				<i>Eläin- tai karsinakohtainen kustannus enintään:</i>	
Lampola, lammas	hum ²	350	Lämmin ja kylmä	1155	lammas, uuhi
Lampola, karitsointikarsina	hum ²	350	Lämmin ja kylmä	1295	karitsointikarsina
Vuohela, vuohi	hum ²	350	Lämmin ja kylmä	1155	vuohi, kuttu
Vuohela, kutun poikimakarsina	hum ²	350	Lämmin ja kylmä	1295	poikimakarsina
Lampola tai vuohela, luomutuotanto	%	+ 20	hum ² - yksikköhintaa korotetaan 20 %		
Siipikarjaskasvattamo				<i>Eläin- tai karsinakohtainen kustannus enintään:</i>	
Siipikarjaskasvattamo, broileri	hum ²	500		27	broileri
Siipikarjaskasvattamo, kalkkuna	hum ²	500		125	kalkkuna
Munituskanala				<i>Eläin- tai karsinakohtainen kustannus enintään:</i>	
Munituskanala, tasahäkki- tai virikehäkki-järjestelmät	hum ²	560		112	muniva kana
Munituskanala, 2-kerr.virikehäkkijärjestelmä	hum ²	560		51	muniva kana
Munituskanala, 3-kerr.virikehäkkijärjestelmä	hum ²	560		35	muniva kana
Munituskanala, 4-kerr.virikehäkkijärjestelmä	hum ²	560		25	muniva kana
Munituskanala, 5-kerr.virikehäkkijärjestelmä	hum ²	560		21	muniva kana
Munituskanala, 6-kerr.virikehäkkijärjestelmä	hum ²	560		17	muniva kana
Munituskanala, kestopohjäläpänala	hum ²	560		84	muniva kana
Munituskanala, kerrosritilä ja kestopohjäläpänala	hum ²	560		35	muniva kana
Turkistarhat				<i>Eläin- tai karsinakohtainen kustannus enintään:</i>	
Varjotalominkit	jm	220	Juoksumetrit häkkiriviä kohden. Sis. häkit ja juomakupit	53	Siitosnaaras, minkki
Varjotalo, ketut	jm	180	Juoksumetrit häkkiriviä kohden. Sis. häkit ja juomakupit	216	Siitosnaaras, ketu
Turkiseläinhalli, minkkihalli	hum ²	290	Ei sis. häkkejä	493	Siitosnaaras, minkki
Turkiseläinhalli, kettuhalli	hum ²	290	Ei sis. häkkejä	2030	Siitosnaaras, ketu
REHUN KÄSITTELYTILA	hum ²	380	Lämmin ja kylmä		
YHTEISTOIMINNOT	hum ²	1020			

MUUT TILAT, RAKENNELMAT, RAKENTEET (euro/yks)			
Aidat			
Poroesteaite	jm	23	
Tarhat			
Jaloittelutarha, siat	m ²	25	Piha- alue, sisältää sadekatoksen, lantavesien keräilyjärjestelmän ja seinämän
Jaloittelutarha, muut eläimet	m ²	18	Piha-alue, sisältää sadekatoksen, lantavesien keräilyjärjestelmän ja aidat
Kasvihuoneet			
Kasvihuone, akryylikate	hum ²	195	
Kasvihuone, lasikate	hum ²	180	
Kasvihuone, muovikate	hum ²	125	
Kuivaamot			
Kuivaamorakennus	hum ²	280	Sisältää perustukset, rungon, vesikaton ja uunihuoneen, ei kuivainlaitteita
Moduulisiilo lämminilmakuivaimen yhteydessä	m ³	100	m ³ =siilon varastointitilavuus. Sisältää siilorakennelman, ei kuivainlaitteita
Lantavarastot			
Allaslantala (maapatorakenne)	m ³	12	Allastilavuuden mukaan
Kuivalantala, avoin	m ³	23	Varastointitilavuuden mukaan
Kuivalantalan kiinteä vesikate ja seinät	m ²	60	Vesikatteen pinta-ala vaakaprojektion mukaan
Lietelantala, avoin	m ³	17	
Lietelantala, avoin, vajjeripuristettu tai vastaava	m ³	23	
Lietelantalan kiinteä vesikate	m ²	50	Katteen pinta-ala vaakaprojektion mukaan
Allas- tai lietelantalan kelluva kate	m ²	20	
Lämpökeskukset			
Polttoaineen varasto	hum ²	305	
Varastorakennukset ja siilot			
Kylmävarasto	hum ²	615	Perunat, juurikasvit, vihannekset, sienet, hedelmät ja marjat, kasvihuonetuotteet tms. Sisältää jäähdytyslaitteet
Tuotekäsittelyvarasto	hum ²	440	Perunat, juurikasvit, vihannekset, sienet, hedelmät ja marjat, kasvihuonetuotteet tms.
Pakastevarasto	hum ²	1 400	Sisältää kylmälaitteet
Pakastehuone	hum ²	2 030	Sisältää kylmälaitteet <10m ²
Varasto, eristämätön	hum ²	300	
Varasto, eristetty	hum ²	440	
Rehuvvarasto, kylmä	hum ²	210	
Laakasiilo, avoin	m ³	45	m ³ = varastointitilavuus. Sisältää puristenestekeräysjärjestelmän
Laakasiilo, katettu	m ³	80	m ³ = varastointitilavuus. Sisältää puristenestekeräysjärjestelmän
Säilörehusiilo	m ³	105	m ³ = varastointitilavuus. Sisältää siilorakennelman ja laitteet
Viljasiilo	m ³	105	m ³ = varastointitilavuus. Sisältää siilorakennelman
Viljasiilo, kuivauslaittein <600m ³	m ³	130	m ³ =varastointitilavuus. Sisältää siilorakennelman ja täyttö- ja kuivauslaitteet
Viljasiilo, kuivauslaittein ≥600 m ³	m ³	110	m ³ =varastointitilavuus. Sisältää siilorakennelman ja täyttö- ja kuivauslaitteet
Tuoreviljasiilo	m ³	120	m ³ = varastointitilavuus. Sisältää siilorakennelman ja laitteet

RAKENTAMISINVESTOINTIEN YKSIKKÖKUSTANNUKSET

1.3. LAITEHINNASTO			
	Yksikkö	Euro (alv 0 %)	Täsmennykset
<i>Yksikkökustannukset ovat enimmäisyksikkökustannuksia</i>			
ELÄINTILAT			
Lypsykarjarakennus			
Pihaton laitteet	lypsylehmä	2 000	Sisältää lypsy- ja ruokintajärjestelmät sekä tilasäiliön
Parsinavetan laitteet	lypsylehmä	1 100	Sisältää lypsy- ja ruokintajärjestelmät sekä tilasäiliön
Parsimatot ja -pedit	lypsylehmä	100	Erillisenä ainoastaan hyvinvointitoimenpiteenä
Nuorkarjarakennus			
Pihaton laitteet	nuori nauta	690	Sisältää ruokintajärjestelmät
Parsinavetan laitteet	nuori nauta	690	Sisältää ruokintajärjestelmät
Parsimatot ja -pedit	nuori nauta	75	Erillisenä ainoastaan hyvinvointitoimenpiteenä
Lihakarjarakennus, laitteet	lihanauta	70	Sisältää ruokintajärjestelmät
Emakkosikala, laitteet	emakko	230	Täyskasvuinen eläin. Sisältää ruokintajärjestelmät seuraaville tiloille: Porsitusosasto, Joutilas- ja Ensikko-osasto, Astutusosasto
Kasvatusosasto, laitteet	porsas <40kg	9	Sisältää ruokintajärjestelmät
Lihasukkalat, laitteet	lihasika	21	Sisältää ruokintajärjestelmät
Sian viilennyslaitteet	sika	10	Erillisenä ainoastaan hyvinvointitoimenpiteenä. Laitteisto ei sisällä huonetilan lämmönsäätely- ja ilmanvaihtolaitteita
Kuivikkeen ja tonkimisaineen jakojärjestelmä	joutilas emakko	100	Erillisenä ainoastaan hyvinvointitoimenpiteenä
Lannan viilennyslaitteet	lihasika	25	Erillisenä ainoastaan hyvinvointitoimenpiteenä
	lantakouru m ²	45	Erillisenä ainoastaan hyvinvointitoimenpiteenä. Laitteisto sisältää lämmön talteenottojärjestelmän.
Hevostalli, laitteet	hevonon	0	Juottolaitteistot sisältyvät tilojen yksikköhintoihin
Lampola, laitteet	lammas, uuhi	70	Sisältää ruokintajärjestelmät
Vuohela, laitteet	vuohi, kuttu	70	Sisältää ruokintajärjestelmät. Lypsyjärjestelmät erillislaskelmana
Siipikarjakasvattamo, laitteet	broileri, kalkkuna	1	
Munituskanala, laitteet	munituskana	8	
Turkistarha, laitteet		0	Yksikkökustannukset sisältävät karsinat/häkit ja juottojärjestelmät
<i>Minkit</i>			
Minkkitarhan aitaus	jm	40	Aidan korkeus 2m verkko 25x25, yläreunassa pelttisuoja, alareuna upotettu maahan 0,2m
Minkkihäkki 350x848x460	kpl	44	
Kiipeilyhäkki	kpl	64	
Minkin pesäkoppi	kpl	18	
Juottojärjestelmä, lämmitetty	häkki	10	
<i>Ketut</i>			
Kettutarhan aitaus	jm	40	Aidan korkeus 2m verkko 50x50, alareuna upotettu maahan 0,2m
Kettuhäkki 1200x1070x720	kpl	105	Sisältää ruokintakourun ja makuuhyllyn
Kettupesäkoppi	kpl	45	
Juottojärjestelmä, lämmitetty	häkki	16	
MUUT TILAT, RAKENNELMAT, RAKENTEET			
Kasvihuone, laitteet			
Kasvihuoneen eristys- ja varjoverhot	m ²	17	Sisältää automatiikan
Taimikasvihuoneiden rullapöydät	m ²	47	
Yrtti-, salaatti- ja kukkaviljelyn kasvatuslinjasto	m ²	70	
Taimivalaistus	kW	340	
Kiinteä kuivaamo, kylmäilma	m ³	210	m ³ =kuivaustilavuus, sisältää kuivurikoneiston ja kanavat
Kiinteä kuivaamo, lämminilma	m ³	1 400	m ³ =kuivaustilavuus, sisältää siilokuivurikoneiston, esipuhdistimen, elevaattorin, ilmaputket ja lämmityslaitteiston, ei rakenteita eikä uunihuonetta
Vaunukuivuri	m ³	1 550	m ³ =kuivaustilavuus, sisältää kuivurikoneiston ja ilmaputket

Lämpökeskus/ Uusiutuvan kiinteän polttoaineen lämpötuotantolaitos < 100 kW laitos	kW	800	Sisältää rakennuksen, siilon, piipun, kattilan, varaa- jan, polttimen ja muun toiminnalle välttämättömän tekniikan	
	100 -250 kW laitos	kW	500	100 kW ylittävältä osalta 250 kW asti. Sisältää rakennuksen, siilon, piipun, kattilan, varaa- jan, polttimen ja muun toiminnalle välttämättömän tekniikan
	>250 kW laitos	kW	250	250 kW ylittävältä osalta. Sisältää rakennuksen, siilon, piipun, kattilan, varaa- jan, polttimen ja muun toiminnalle välttämättömän tekniikan
Lämpöenergian tuotantojärjestelmä / maaperä, vesi, aurinko				
≤100 kW järjestelmä	kW	1200	Sisältää keruujärjestelmän, pumpun, varaa- jan, laitteistot ja teknisen tilan	
Sähkön ja lämmön tuotantolaitos / puuta hyödyntävä <100 kW laitos				
	kW th	800	Sisältää reaktorin ja muut välttämättömät laitteistot, rakennelmat sekä teknisen tilan, siilon ja syöttöjärjes- telmän. Laitoksen kokonaishyötysuhde vähintään 70%.	
	kW el	3 500	Nimellislämpötehon mukaan	
100 -250 kW laitos				
	kW th	500	Sisältää reaktorin ja muut välttämättömät laitteistot, rakennelmat sekä teknisen tilan, siilon ja syöttöjärjes- telmän. Laitoksen kokonaishyötysuhde vähintään 70%.	
	kW el	3 500	Nimellislämpötehon mukaan	
Sähkön ja lämmön tuotantolaitos/ lantaa, nurmea tai muuta biomassaa hyödyntävä ≤250 kW				
kW th	800	Sisältää reaktorin ja muut välttämättömät laitteistot, rakennelmat sekä teknisen tilan.		
kW el	4 300	Laitoksen kokonaishyötysuhde vähintään 70%. Nimellislämpötehon mukaan		
			Nimellissähkötehon mukaan	
Lämmönjakokanava <100kW	jm	110	Sisältää kaivu- ja täyttötyöt	
Lämmönjakokanava ≥100kW	jm	125	Sisältää kaivu- ja täyttötyöt	